

REGIONFÖRBUNDET
JÖNKÖPINGS LÄN
Kommunal utveckling

Öppna Jämförelser – Ekonomiskt bistånd 2012

2012-10-25 reviderad 2012-11-08

.....	1
1 Inledning	2
2 Datainsamling	4
3 Resultat.....	6
3.1 Sammanställning över Jönköpings läns resultat	6
3.1.1 Kommungruppsindelning och socioekonomisk sorteringsnyckel	6
3.1.2 Enkätdata.....	8
3.1.3 Registerdata.....	15
4. Referenser	25

1 Inledning

För andra gången genomför SKL¹ och Socialstyrelsen Öppna jämförelser gällande Ekonomiskt bistånd. Jämförelserna görs också i samråd med Vårdföretagarna och Famna.

Denna länsrapport är den andra i sitt slag och ska ses som ett arbete under utveckling. Hur datan är insamlad redovisas inom varje område samt, enligt Socialstyrelsen, möjliga felkällor. För ytterligare information kring varför vissa indikatorer valts samt analysen på nationell nivå så rekommenderas *Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder* som kan hämtas på Socialstyrelsens hemsida, se länk i slutet av rapporten.

Resultatet för samtliga kommuner och kommentarer från Socialstyrelsens finns på nedanstående webbplats:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/ekonomisktbistand>

Kortfattat kan följande citat från Socialstyrelsen angående resultatet redovisas:

”Andelen personer som långa perioder inte klarar sin försörjning har ökat. Majoriteten av dem som söker ekonomiskt bistånd gör det på grund av arbetslöshet och sjukdom. Trots det saknas i hög utsträckning formaliserade rutiner för samarbete mellan kommuner och Arbetsförmedlingen, Kronofogdemyndigheten, hälso- och sjukvården och Försäkringskassan.

Rutiner saknas ofta

Endast i var femte kommun finns formaliserade rutiner för hur samarbetet med Arbetsförmedlingen ska ske i fråga om försörjningsstöd, för Försäkringskassan gäller drygt var tionde kommun. I nära vart tredje län, bland annat Uppsala, Kronobergs, Gotlands, Blekinge, Halland, Jämtland och Norrbottens län, saknas helt formaliserade rutiner för samarbete med primärvården och öppenvård psykiatri. Bara storstadslänen och Västmanlands län har formaliserat samarbete med Kronofogdemyndigheten för att förebygga och förhindra vräkningar.

Under 2012 kan Socialstyrelsen också konstatera en ökning på nära tre procentenheter för andelen biståndsmottagare som är beroende av långvarigt ekonomiskt bistånd respektive mycket långvarigt ekonomiskt bistånd.

Övriga resultat ur Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012:

¹ Sveriges kommuner och landsting

- *Ökningen av långvarigt bistånd har skett i alla län och störst är ökningen i Örebro län.*
- *Ökningen av mycket långvarigt ekonomiskt bistånd (tre år eller längre) har skett i alla län. Den största ökningen återfinns i Västra Götalands län.*
- *I storstadslänen med Stockholm, Göteborg och Malmö finns de högsta andelarna av mottagare av långvarigt ekonomiskt bistånd.*

Totalt sett fick 4,4 procent av befolkningen i landet ekonomiskt bistånd 2011.”²

² <http://www.socialstyrelsen.se/nyheter/2012oktober/alltflerbehoverlangvarigtekonomisktband>
2012-10-25

2 Datainsamling

Innan resultatet presenteras är det av vikt att datainsamlingen redovisas så att det blir tydligt varifrån data hämtas.

”Enkätdata

Underlag till de 20 indikatorerna som mäter kommunernas förutsättningar för god kvalitet har samlats in genom en enkätundersökning. Resultatet redovisas för landets kommuner och samtliga stadsdelar i Göteborg, Malmö och Stockholm.

För 17 av indikatorerna redovisas indikatorerna med ”ja” eller ”nej” som svar på om den önskvärda förutsättningen finns i kommunen eller stadsdelen. När det gäller de indikatorer som belyser intern samverkan redovisas även alternativet ”ej aktuellt”. Det gäller i de fall kommunen uppgivit att en rutin för samverkan inte behövs eftersom samma personal ansvarar för alla sociala insatser den enskilde kan behöva. Resterande tre indikatorer redovisas med siffervärden.

För indikatorer där det är möjligt att ange ett önskvärt värde har dessa markerats med grönt i tabellen. Värden som indikerar ett utvecklingsområde i kommunen har markerats med rött.

När det gäller indikatorn som mäter andelen domar som ändrats av förvaltningsrätt har ett antal kommuner uppgivit att de saknar uppgifter eller att svaret är en uppskattning. Uppgifterna för dessa kommuner är prickade (..).

För kommuner där det totala antalet domar understiger 20 är det vanskligt att redovisa och jämföra andelstal eftersom enskilda domar får stor påverkan på andelsvärdet. Uppgifterna redovisas trots detta, men (kursiveras) som en markering om försiktighet vid tolkningen.

För kommuner där det totala antalet domar understiger fyra redovisas inga uppgifter av sekretesskäl, vilket markeras med (x). Riks- och länsvärden har beräknats på samtliga svarande kommuner.

Registerdata

I öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd ingår inte uppgifter som rör introduktionsersättning.

Utifrån registerdata redovisas sex indikatorer, tio bakgrundsmått och fem kostnadsmått. Indikatorerna och bakgrundsmåtten är de samma som föregående år och jämförelser mellan åren är därför möjliga att göra. För 2011 presenterades två kostnadsmått varav ett har justerats i årets presentation och det har även tillkommit tre nya mått.

Registerdata baseras på uppgifter från:

- *Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011*
- *Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2011*
- *Utbildningsregistret, uppdateringsår 2011*

- *Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), uppdateringsår 2010*
- *Sysselsättningsregistret (Sreg), uppdateringsår 2010*
- *Kommunernas räkenskapsammandrag (RS) 2011.*

I Excel-tabellen som presenterar registerdata är indikatorer och bakgrundsmått färgade med grönt, gult och rött.

Grönt betyder att kommunens värde för indikatorer respektive bakgrundsmått hör till de 25 procent av kommunerna med lägst värden i förhållande till de andra kommunerna. Rött får de 25 procent av kommunerna med högst värde och gult gäller de 50 procent av kommunerna som ligger mitt emellan. Antalet kommuner i de tre grupperna varierar något beroende på vilken indikator det gäller. Alla kommuner med samma värde räknas till samma grupp.”³

Observera att färgmarkering på förändring jämfört med föregående års mätning innebär röd ett sämre värde och grön ett bättre värde.

För ytterligare information kring datainsamling med mera rekommenderas *Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen* (se länk i slutet av rapporten).

³ *Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s9-11*

3 Resultat

3.1 Sammanställning över Jönköpings läns resultat

Nedan följer sammanställning över kommuner i Jönköpings läns resultat samt länet i stort.

3.1.1 Kommungruppsindelning och socioekonomisk sorteringsnyckel

Kommun/län	Län	SKL:s kommungruppsindelning (1-10)	Socioek. nyckel 1= låg risk och 10 = hög risk)
Aneby	6	5	3
Eksjö	6	9	2
Gislaved	6	7	7
Gnosjö	6	7	8
Habo	6	4	2
Jönköping	6	3	3
Mullsjö	6	5	7
Nässjö	6	9	4
Sävsjö	6	7	4
Tranås	6	7	4
Vaggeryd	6	7	3
Vetlanda	6	7	2
Värnamo	6	7	3

Ovanstående tabell redovisas främst ifall fördjupade jämförelser vill göras utifrån att jämföra sin egen kommun med andra kommuner utifrån SKL:s kommungruppsindelning eller den socioekonomiska sorteringsnyckeln. För att göra detta rekommenderas den Excel fil som finns tillgänglig på Socialstyrelsens hemsida, se tidigare länk. Noteras ovan bör att majoriteten av kommunerna i länet hamnar på den lägre delen av ”riskskalan”. Gnosjö, Gislaved och Mullsjö har en risk enligt sorteringsnyckeln på 7 eller högre.

SKL kommungruppsindelning

SKL delar in kommunerna i olika grupper utifrån ett antal olika förutsättningar. De kommungrupper som är aktuella i länet är⁴:

3 Större städer (31 kommuner⁵)

Kommuner med 50 000-200 000 invånare samt en tätortsgrad överstigande 70 procent.

⁴ http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/om_kommuner/kommungruppsindelning

⁵ I riket

4 Förortskommuner till större städer (22 kommuner)

Kommuner där mer än 50 procent av nattbefolkningen pendlar till arbetet i en annan kommun. Det vanligaste utpendlingsmålet ska vara någon av de större städerna i grupp 3

5 Pendlingskommuner (51 kommuner)

Kommuner där mer än 40 procent av nattbefolkningen pendlar till en annan kommun

7 Varuproducerande kommuner (54 kommuner)

Kommun där 34 procent eller mer av nattbefolkningen mellan 16 och 64 år är sysselsatta inom tillverkning och utvinning, energi och miljö samt byggverksamhet (SNI2007)

9 Kommuner i tätbefolkad region (35 kommuner)

Kommun med mer än 300 000 personer inom en radie på 112,5 kilometer.

För mer information om de olika kommungrupperna, se länk nedan.

http://www.skl.se/kommuner_och_landsting/om_kommuner/kommungruppsindelning

Socioekonomisk sorteringsnyckel

Den socioekonomiska sorteringsnyckeln förklaras av Socialstyrelsen enligt nedan (för mer information kring sorteringsnyckeln hänvisas till Metodbeskrivning Ekonomiskt bistånd):

”För att underlätta jämförelser mellan kommuner eller stadsdelar har Socialstyrelsen tagit fram en socioekonomisk sorteringsnyckel ur de register över befolkningsdata som anges ovan.

Nyckeln ger en indikation på kommuners och stadsdelars relativa socioekonomiska förhållanden. Detta ger i sin tur en fingervisning om risken för behov av ekonomiskt bistånd i respektive kommun och stadsdel jämfört med övriga kommuner och stadsdelar. Nyckeln baseras på invånarnas arbetsmarknadsanknytning och inkomst- och utbildningsnivå. De framräknade värdena har rangordnats och delats in i tio grupper. För grupp 1 indikeras en relativt låg risk för behov av ekonomiskt bistånd och för grupp 10 en relativt hög risk jämfört med kommuner och stadsdelar i stort. Sorteringsnyckelns beräkning är gjord på föregående års bakgrundsmått och indelningen är således oförändrad jämfört med öppna jämförelser 2011.⁶

⁶ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s11

3.1.2 Enkätdata

3.1.2.1 Helhetssyn och samordning

”Helhetssyn utgår från den enskildes samlade livssituation. Då den enskilde har behov av tjänster som bedrivs inom olika verksamheter eller av olika utförare och professioner är dessa samordnade. Det finns en tydlig ansvarsfördelning. Tjänsterna präglas av kontinuitet.”⁷

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Intern samverkan

Det finns gemensam och aktuell rutin för intern samverkan, utom i de fall en sådan rutin inte är relevant eftersom verksamheterna bedrivs av samma personal. Rutinen är skriftlig och beslutad på ledningsnivå. Den beskriver hur samverkan ska ske i enskilda ärenden. Rutinen är aktuell genom att den har upprättats eller följts upp det senaste året.

Beskrivning av indikatorn Extern samverkan

Det finns en gemensam och aktuell rutin för extern samverkan. Rutinen är skriftlig och beslutad på ledningsnivå. Den beskriver hur samverkan ska ske i enskilda ärenden. Rutinen är aktuell genom att den har upprättats eller följts upp det senaste året.

Beskrivning av indikatorn Systematisk användning av strukturerad utredningsmall

En strukturerad utredningsmall används systematiskt. Utredningsmallen är gemensam för alla handläggare och används för samtliga sökande av ekonomiskt bistånd där behovet inte endast är av engångskaraktär. Mallen omfattar området ”Barns situation och sysselsättning” samt ytterligare minst sex av nio områden såsom arbetsliv och utbildning, bostadssituation, ekonomisk situation (utöver aktuell ansökan), familjesituation, hälsa, intressen och nätverk, klientens egna försök att lösa aktuell problematik, klientens mål och framtidsplaner och social situation (t.ex. beroendeproblematik, kriminalitet).

⁷ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s13

Helhetssyn och samordning										
	SKL:s kommun-grupp	Intern samverkan-aktuell rutin med barn-och ungdom	Intern samverkan-aktuell rutin med missbruk	Intern samverkan-aktuell rutin med arbetsmarknads-verksamhet	Extern samverkan-aktuell rutin med Arbets-förmedlingen	Extern samverkan-aktuell rutin med Försäkrings-kassan	Extern samverkan-aktuell rutin med landstings-finansierad primärvård	Extern samverkan-aktuell rutin med landstings-finansierad öppenspsykiatri	Extern samverkan-aktuell rutin med Kronofogdemyndig-heten	Systematisk användning av strukturerad utrednings-mall
Aneby	5	EA	EA	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Eksjö	9	Nej	EA	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Gislaved	7	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Gnosjö	7	EA	EA	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Habo	4	EA	EA	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Jönköping	3	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Mullsjö	5	Nej	EA	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Ja
Nässjö	9	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Sävsjö	7	Nej	EA	EA	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Tranås	7	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej
Vaggeryd	7	Ja	Ja	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja
Vetlanda	7	Ja	EA	EA	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Värnamo	7	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja
Riket	6	44,1	56,3	52,4	21,4	12,0	12,6	11,7	2,6	63,4
Jönköpings län⁸	6	38,5	69,2	38,5	38,5	38,5	30,8	30,8	0,0	69,2

⁸ Färgmarkering på länsnivå speglar om länet ligger över eller under rikets genomsnitt.

3.1.2.2 Kunskap samt självbestämmande och integritet

”Kunskapsbaserad innebär att tjänsterna utförs i enlighet med vetenskap och beprövad erfarenhet. Den enskildes erfarenheter tas till vara.”⁹

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Tillgång till tillgänglig och stödjande arbetsledning

Täljare: Totalt antal arbetsledartimmar per vecka i kommunen/stadsdelen som avsätts för direkt handläggarsöd för verksamhet med ekonomiskt bistånd.

Nämnare: Totalt antal handläggare omräknat till heltid.

Med handläggare menas personal som har ansvar för ärendehandläggning, dvs. utredning och beslut inom myndighetsutövningen.

Med direkt handläggarsöd avses ärendehandledning och uppföljning av handläggarnas arbete i enskilda ärenden, enskilt eller i grupp.

”Självbestämmande och integritet innebär att den enskilde är delaktig, har inflytande och ges möjlighet till egna val.”¹⁰

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Förekomst av klientundersökning

En undersökning av enskilda biståndsmottagares uppfattning om verksamheten med ekonomiskt bistånd har gjorts under de senaste 24 månaderna som ett led i det systematiska kvalitetsarbetet. Resultatet har använts för verksamhetsutveckling.

Beskrivning av indikatorerna: Systematisk användning av genomförandeplaner

En genomförandeplan upprättas regelmässigt tillsammans med den enskilde inom tre månader från första kontakt.

Med genomförandeplan menas en dokumenterad planering för hur den enskilde ska uppnå självförsörjning. Inom ekonomiskt bistånd benämns genomförandeplan ofta som ”arbetsplan” eller ”handlingsplan”.

Genomförandeplaner undertecknas alltid av den enskilde. Genomförandeplaner följs regelmässigt upp tillsammans med den enskilde minst var tredje månad. Med uppföljning menas att handläggaren och den enskilde tillsammans går igenom att genomförandeplanen fungerar som planerat och vid behov omarbetar denna.

⁹ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s20

¹⁰ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s21

			Kunskap	Självbestämmande och integritet			
	Län	SKL:s kommun-grupp	Handläggarnas tillgång till direkt handläggarsöd - timmar per vecka	Genomfört och använt resultat av klientundersökning	Genomförandeplan upprättas inom tre månader	Genomförandeplan skrivs alltid under av den det berör	Genomförandeplan följs upp minst var tredje månad
Aneby	6	5	1,3	Nej	Nej	Nej	Nej
Eksjö	6	9	0,6	Nej	Nej	Nej	Nej
Gislaved	6	7	3,1	Nej	Nej	Nej	Nej
Gnosjö	6	7	2,3	Nej	Ja	Nej	Ja
Habo	6	4	0,9	Ja	Ja	Ja	Ja
Jönköping	6	3	1,7	Nej	Ja	Ja	Nej
Mullsjö	6	5	1,8	Nej	Ja	Ja	Ja
Nässjö	6	9	1,8	Nej	Nej	Nej	Nej
Sävsjö	6	7	2,0	Nej	Ja	Ja	Nej
Tranås	6	7	1,7	Nej	Nej	Ja	Nej
Vaggeryd	6	7	1,1	Nej	Ja	Nej	Ja
Vetlanda	6	7	1,4	Nej	Ja	Nej	Ja
Värnamo	6	7	1,2	Nej	Ja	Ja	Ja
Riket	6	6	1,90	33,7	53,4	51,1	44,3
Jönköpings län	6	6	1,8	7,7	61,5	46,2	46,2

3.1.2.3 Tillgänglighet samt trygg och säker

”Tillgänglig innebär att det är lätt att få kontakt med socialtjänsten och vid behov få del av tjänsterna inom rimlig tid. Information och kommunikation är begriplig och anpassad efter olika grupper och individens behov. Kommunikationen mellan den enskilde och professionen präglas av ömsesidighet och dialog. Verksamheterna är fysiskt tillgängliga.”¹¹

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Väntetid för nybesök

Genomsnittlig väntetid för ett första personligt besök (nybesök) efter att en person tagit kontakt med socialtjänsten för att ansöka om ekonomiskt bistånd som inte är av akut karaktär (nödprövning).

Dagar har beräknats inklusive helgdagar dvs. 7 dagar = 1 vecka.

Beskrivning av indikatorn: Förekomst av arbetsfrämjande insatser till unga vuxna

Samtliga unga vuxna (18–24 år) som ansöker om försörjningsstöd på grund av arbetslöshet kan få påbörja någon form av kommunalt finansierad arbetsfrämjande insats inom en månad från nybesöket.

”Trygg och säker innebär att tjänsterna utförs enligt gällande regelverk. Tjänsterna är transparenta vilket innebär förutsägbarhet och möjlighet till insyn. Risk för kränkning, försummelse, fysisk eller psykisk skada förhindras genom förebyggande arbete.”¹²

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Förekomst av en aktuell rutin för aktualisering av barn som misstänks fara illa

Det finns en aktuell rutin för aktualisering av barn som misstänks fara illa, utom i de fall en sådan rutin inte är relevant eftersom verksamheterna bedrivs av samma personal.

Rutinen är skriftlig och beslutad på ledningsnivå och den beskriver tillvägagångssätt och ansvarsfördelning. Med att rutinen är aktuell menas att den har upprättats eller följts upp det senaste året.

¹¹ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s25

¹² Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s27

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn: Förekomst av en aktuell rutin för samarbete vid våld i nära relationer

Det finns en aktuell rutin för samarbete vid våld i nära relationer, utom i de fall en sådan rutin inte är relevant eftersom verksamheterna bedrivs av samma personal. Rutinen är skriftlig och beslutad på ledningsnivå och den beskriver tillvägagångssätt och ansvarsfördelning. Med att rutinen är aktuell menas att den har upprättats eller följts upp det senaste året.

Beskrivning av indikatorn: Förekomst av klagomålshantering

Det finns skriftliga rutiner för hur synpunkter och klagomål som tas emot från klienter och anhöriga ska dokumenteras och återkopplas. Dokumentationen sammanställs och används för att analysera och utveckla verksamheten.

Beskrivning av indikatorn: Andel överklagade ärenden som ändrats av förvaltningsrätt

Täljare: Antal domar rörande beslut om ekonomiskt bistånd som inkommit till kommunen/stadsdelen under år 2011 där förvaltningsrätten ändrat socialtjänstens beslut.

Nämnare: Totalt antal domar rörande beslut om ekonomiskt bistånd som inkommit till kommunen/stadsdelen under år 2011. Till ändrade beslut räknas även ärenden som återförvisats till socialtjänsten för förnyad handläggning.

Kommun/Stadsdel	SKL:s kommun-grupp	Tillgänglig		Trygg och säker			
		Väntetid för nybesök - antal dagar	Arbetsfrämjande insatser till unga vuxna inom en månad	Aktuell rutin för aktualisering av barn som misstänks fara illa	Aktuell rutin för samarbete vid våld i nära relationer	Klagomåls-hantering	Andel domar som ändrats av förvaltningsrätt
Aneby	5	Inom 8-14 dagar	Ja	EA	EA	Ja	0,0
Eksjö	9	Inom 8-14 dagar	Ja	Nej	Nej	Ja	20,0
Gislaved	7	Inom 8-14 dagar	Nej	Nej	Nej	Nej	4,6
Gnosjö	7	Inom 8-14 dagar	Ja	Nej	Nej	Ja	x
Habo	4	Inom 1-7 dagar	Nej	EA	EA	Ja	0,0
Jönköping	3	Inom 8-14 dagar	Ja	Nej	Ja	Ja	14,2
Mullsjö	5	Inom 1-7 dagar	Ja	Nej	Ja	Ja	0,0
Nässjö	9	Efter 15 dagar eller mer	Nej	Nej	Nej	Ja	6,7
Sävsjö	7	Inom 1-7 dagar	Ja	Nej	Ja	Nej	6,7
Tranås	7	Inom 8-14 dagar	Nej	Nej	Nej	Nej	11,9
Vaggeryd	7	Inom 8-14 dagar	Ja	Ja	EA	Ja	14,3
Vetlanda	7	Inom 8-14 dagar	Ja	Nej	Ja	Ja	10,7
Värnamo	7	Efter 15 dagar eller mer	Ja	Nej	Ja	Ja	6,1
Riket	6		65,00 %	43,00 %	62,50 %	55,30 %	8,60 %
Jönköpings län	6		69,2 %	23,1 %	61,5 %	76,9 %	10,7 %

3.1.3 Registerdata

3.1.3.1 Indikatorer

”Indikatorerna som hämtats från registerdata presenteras för andra gången. Datakällan är Socialstyrelsens register över utbetalat ekonomiskt bistånd 2011. Kommuner som prickats (..) i tabellbilagan har inte rapporterat in statistik över ekonomiskt bistånd för 2011 eller har ett bortfall. Notera att uppgifter som grundar sig på utbetalningar av introduktionsersättning exkluderas i öppna jämförelser.”¹³

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn Andel vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd

Täljare: Antal vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd under året.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare under året.

Definition av långvarigt: Bistånd 10–12 månader under året.

En biståndsmottagare kan under tidsperioden ha mottagit bistånd i flera kommuner/stadsdelar. Redovisning görs i den senaste kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2010 resp. 2011.

Beskrivning av indikatorn Andel vuxna biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd (tre år eller längre)

Täljare: Antal vuxna biståndsmottagare med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd under året.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare under året.

Definition av mycket långvarigt: Bistånd minst 27 månader under en period av tre år med uppehåll högst två månader i rad.

En biståndsmottagare kan under tidsperioden ha mottagit bistånd i flera kommuner/stadsdelar. Redovisning görs i den senaste kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2008–2010 resp. 2009–2011.

Beskrivning av indikatorn Andel biståndsmottagare i befolkningen

Täljare: Antal invånare, vuxna och barn, som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd.

Nämnare: Totalt antal invånare i kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2011.

¹³ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s33

Faktaruta

Beskrivning av indikatorn Andel barn i befolkningen som ingår i familjer med ekonomiskt bistånd

Täljare: Antal barn som ingår i hushåll som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd.

Nämnare: Totalt antal barn i kommunen/stadsdelen.

Definition av barn: Med barn avses varje människa under 18 år.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2011.

Beskrivning av indikatorn Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd

Täljare: Antal unga vuxna som någon gång under året mottagit ekonomiskt bistånd.

Nämnare: Totalt antal unga vuxna i kommunen/stadsdelen.

Definition av unga vuxna: Med unga vuxna menas personer 18–24 år.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2011.

Beskrivning av indikatorn Biståndsbelopp per kommuninvånare

Täljare: Totalt utbetalat ekonomiskt bistånd 2010 i kronor.

Nämnare: Totalt antal invånare i kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2011.

Kommun/län	Sortering		Indikatorer										Förändring jmf 2010	
	SKL:s kommutyp (1-10)	Socioek. nyckel (1 = låg risk och 10 = hög risk)	Långvarigt ekonomiskt bistånd	Förändring jmf 2010	Mycket långvarigt ekonomiskt bistånd	Förändring jmf 2010	Andel biståndsmottagare i befolkningen	Förändring jmf 2010	Andel barn i familjer med ekonomiskt bistånd	Förändring jmf 2010	Andel unga vuxna med ekonomiskt bistånd	Förändring jmf 2010		Kostnad per invånare för utbetalt EB ¹⁴ , kr
Aneby	5	3	28,3 ¹⁵	4,6	19,0	1,9	4,5	-1,0	8,1	-2,3	7,8	-2,2	857	-106
Eksjö	9	2	26,5	3,3	12,9	0,3	4,5	0,3	6,6	1,4	12,4	0,5	945	-9
Gislaved	7	7	31,8	9,2	18,1	3,0	4,1	-0,3	7,2	-0,1	8,5	-1,7	765	-35
Gnosjö	7	8	27,4	5,1	14,3	6,1	5,5	-0,1	7,9	0,0	10,8	-1,7	955	47
Habo	4	2	19,8	-4,9	12,8	0,9	2,5	-0,4	3,0	-0,3	7,6	-2,2	462	-114
Jönköping	3	3	31,6	2,8	19,6	2,3	4,4	-0,4	6,5	-0,5	6,6	-1,0	1131	18
Mullsjö	5	7	22,0	0,3	13,6	0,3	2,3	-0,8	2,8	-0,8	5,5	-4,4	473	-209
Nässjö	9	4	25,9	-2,0	15,2	1,9	5,9	0,7	10,0	1,3	11,8	0,2	1196	174
Sävsjö	7	4	31,2	-4,7	26,6	5,7	6,0	0,2	10,8	0,2	11,0	-0,4	1272	-102
Tranås	7	4	32,9	4,2	19,5	3,9	6,0	-0,3	8,8	-0,6	16,0	0,4	1421	97
Vaggeryd	7	3	25,2	-2,1	11,8	-0,8	3,1	0,0	4,8	0,2	7,3	0,0	538	-24
Vetlanda	7	2	35,2	3,8	21,2	2,7	3,4	-0,4	6,3	-0,3	7,1	-1,7	699	-37
Värnamo	7	3	28,5	-1,1	18,8	2,9	3,3	0,1	4,9	0,0	6,7	-0,5	704	13
Riket			34,3	2,6	21,3	2,7	4,4	-0,1	7,0	-0,1	8,1	-0,7	1089	15
Jönköpings län			30,0	2,2	18,3	2,4	4,3	-0,2	6,7	-0,2	8,2	-1,0	973	10

¹⁴ Ekonomiskt bistånd

¹⁵ Grön markering= 25 % lägst värden av kommunerna i riket, röd markering= 25 % högst värden av kommuner i riket, gul markering= 50 % placerade i mitten.

3.1.3.2 Bakgrundsmått

”Bakgrundsmåtten belyser de olika socioekonomiska förutsättningarna i kommunerna, såsom exempelvis invånarnas åldersfördelning, arbetsmarknadsanknytning, inkomst- och utbildningsnivå, vilket delvis kan förklara utfallet. Syftet med bakgrundsmåtten är att möjliggöra meningsfulla och mer rättvisande jämförelser mellan kommuner och stadsdelar.”¹⁶

Faktaruta

Beskrivning Andel invånare 18–64 år med låg inkomst

Täljare: Antal invånare 18–64 år som har en inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i riket för personer 18–64 år.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år i kommunen/stadsdelen.

Definition av inkomst: Totalinkomst, dvs. inkomst från förvärvsarbete, pension, kapital m.m. samt transfereringar, exklusive ekonomiskt bistånd.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Inkomst- och taxeringsregistret (IoT), uppdateringsår 2009.

Beskrivning Andel arbetslösa invånare 18–64 år

Täljare: Antal arbetslösa invånare 18–64 år.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år i kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Sysselsättningsregistret (Sreg), uppdateringsår 2009.

Beskrivning Andel arbetslösa invånare 18–64 år utan ersättning

Täljare: Antal arbetslösa invånare 18–64 år utan ersättning.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år i kommunen/stadsdelen.

Definition av ersättning: Med ersättning menas ersättningar som lämnas på grund av arbetslöshet såsom exempelvis arbetslöshetsersättning, aktivitetsstöd, lönegaranti och etableringsersättning.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Sysselsättningsregistret (Sreg), uppdateringsår 2009.

Beskrivning Andel svenskfödda invånare 20–40 år med låg utbildningsnivå

Täljare: Antal svenskfödda invånare 20–40 år med låg utbildningsnivå.

Nämnare: Totalt antal svenskfödda invånare 20–40 år i kommunen/ stadsdelen.

Definition av låg utbildningsnivå: Okänd eller högst förgymnasial utbildning.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Utbildningsregistret, uppdateringsår 2010.

¹⁶ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s41

Faktaruta

Beskrivning: Andel utrikes födda invånare 18–64 år med vistelsetid i Sverige 0–5 år efter uppehållstillstånd

Täljare: Antal utrikes födda invånare 18–64 år med vistelsetid i Sverige 0–5 år efter att uppehållstillstånd beviljades.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år i kommunen/stadsdelen.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Beskrivning: Andel utrikes födda invånare 18–64 år med vistelsetid i Sverige 6–10 år efter uppehållstillstånd

Täljare: Antal utrikes födda invånare 18–64 år med vistelsetid i Sverige 6–10 år efter att uppehållstillstånd beviljades.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år i kommunen/stadsdelen.

Datakälla: Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Beskrivning: Andel unga vuxna av invånare 18–64 år

Täljare: Antal unga vuxna invånare.

Nämnare: Totalt antal invånare 18–64 år.

Definition av unga vuxna: Med unga vuxna menas personer i åldern 18–24 år.

Datakälla:

Registret över totalbefolkningen (RTB), uppdateringsår 2010.

Beskrivning Andel vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av arbetslöshet

Täljare: Antal vuxna biståndsmottagare under året med försörjningshinder på grund av arbetslöshet.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare under året i kommunen/stadsdelen.

Definition av försörjningshinder på grund av arbetslöshet: Här menas en biståndsmottagare som är arbetslös, bedöms ha arbetsförmåga på heltid eller deltid samt står till arbetsmarknadens förfogande. Utgångspunkten är att personen i princip omgående kan börja på ett för denne lämpligt arbete, dvs. det ska inte finnas andra betydande svårigheter som personen måste komma tillrätta med innan ett arbete kan bli aktuellt.

Datakälla:

Uppgifterna har hämtats från Socialstyrelsens Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2011. Jämförelsemåttet presenteras inte för de åtta kommuner som har ett bortfall i sin rapportering på mer än 20 procent.

Faktaruta

Beskrivning: Andel vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av sjukdom och ohälsa

Täljare: Antal vuxna biståndsmottagare under året med försörjningshinder på grund av sjukdom och ohälsa.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare under året i kommunen/stadsdelen.

Definition av försörjningshinder på grund av sjukdom och ohälsa:

Här menas en biståndsmottagare som är sjukskriven och har ett läkarintyg eller ett läkarutlåtande som styrker nedsatt arbetsförmåga, eller som har ingen eller otillräcklig inkomst av sjuk- eller aktivitetsersättning från Försäkringskassan.

Datakälla:

Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2011, Socialstyrelsen. Jämförelsemåttet presenteras inte för de åtta kommuner som har ett bortfall i sin rapportering på mer än 20 procent.

Beskrivning: Andel vuxna biståndsmottagare med försörjningshinder på grund av sociala skäl

Täljare: Antal vuxna biståndsmottagare under året med försörjningshinder på grund av sociala skäl.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare under året i kommunen/stadsdelen.

Definition av försörjningshinder på grund av sociala skäl:

Här menas en biståndsmottagare som för närvarande inte står till arbetsmarknadens förfogande och som socialtjänsten bedömer saknar arbetsförmåga eller vars arbetsförmåga inte är klarlagd. Arbete kan bli aktuellt i framtiden men först efter förberedande insatser.

Datakälla:

Statistik över försörjningshinder och ändamål med ekonomiskt bistånd 2011, Socialstyrelsen.

Jämförelsemåttet presenteras inte för de åtta kommuner som har ett bortfall i sin rapportering på mer än 20 procent.

Kommun/län	Sortering		Bakgrundsmått ¹⁷													Registerdata						
	SKL:s kommuntyp (1-10)	Socioek: nyckel (1 = låg risk och 10 = hög risk)	Låg inkomst	Förändring jmf 2010	Arbetslösa	Förändring jmf 2010	Arbetslösa utan ersättning	Förändring jmf 2010	Låg utbildningsnivå	Förändring jmf 2010	Utrikesfödda - vistelse 0-5 år	Förändring jmf 2010	Utrikesfödda - vistelse -6-10 år	Förändring jmf 2010	Unga vuxna 18-24 år	Förändring jmf 2010	Försörjningshinder på grund av arbetslöshet	Förändring jmf 2010	Försörjningshinder på grund av ohälsa	Förändring jmf 2010	Försörjningshinder på grund av sociala skäl	Förändring jmf 2010
Aneby	5	3	18,2 ¹⁸	-0,6	11,2	-0,2	2,8	-0,7	7,8	-0,9	2,6	0,0	1,4	0,0	17,3	0,6	56,5	-2,2	15,8	3,2	3,4	3,4
Eksjö	9	2	16,8	-0,6	9,7	0,3	3,3	0,1	7,6	0,3	3,3	0,0	2,0	0,5	15,1	-0,2	40,3	-2,6	16,3	1,6	4,9	1,6
Gislaved	7	7	18,8	-0,6	12,9	-0,7	3,5	0,0	13,9	0,1	3,4	-0,2	2,5	0,2	15,7	0,2	62,4	1,6	10,9	1,2	5,3	1,8
Gnosjö	7	8	18,6	-0,2	12,6	-2,0	3,8	-0,7	12,8	-0,8	5,5	-0,5	2,8	0,7	15,2	-0,4	67,1	1,2	7,5	-0,1	2,8	2,5
Habo	4	2	16,3	-0,9	8,2	-0,6	2,2	-0,5	7,4	-0,2	1,5	-0,2	1,3	0,3	13,3	-0,1	63,0	3,1	11,0	2,1	2,3	-0,3
Jönköping	3	3	18,7	-0,1	10,7	-0,4	3,8	-0,2	6,0	-0,3	4,0	-0,4	2,4	0,3	18,6	0,1	38,3	-3,9	16,3	1,4	8,2	-1,0
Mullsjö	5	7	18,4	-0,9	11,8	-1,6	2,8	-0,9	12,1	-0,7	2,3	-0,1	1,7	0,3	15,2	0,2	46,5	-15,8	13,2	5,4	5,3	3,4
Nässjö	9	4	19,6	-0,3	12,5	0,1	3,9	0,0	8,6	-0,1	4,7	-0,1	2,5	0,5	16,3	0,3	49,7	-5,3	9,9	0,6	6,1	-0,3
Sävsjö	7	4	21,2	0,0	11,5	0,4	3,9	0,8	10,0	-0,5	4,6	-0,1	2,6	0,4	16,5	0,4	38,0	18,2	7,2	-0,7	7,4	0,1
Tranås	7	4	21,2	1,2	13,7	1,3	3,8	0,1	9,2	0,1	3,5	0,1	1,9	0,3	16,6	0,0	44,9	-6,9	10,0	-1,3	14,6	3,9
Vaggeryd	7	3	16,5	-1,5	11,9	-1,2	2,9	-0,4	10,0	-0,5	3,1	-0,5	2,8	0,9	15,1	0,0	59,8	-8,6	7,1	2,1	10,5	2,1
Vetlanda	7	2	18,7	-0,5	10,2	-1,0	3,2	0,3	8,0	-0,3	3,5	-0,1	2,1	0,4	15,6	0,5	55,0	-3,7	13,6	2,5	2,1	0,8
Värnamo	7	3	16,8	-0,1	11,8	-0,5	3,3	0,2	9,1	-0,2	3,1	-0,2	2,9	0,2	15,2	0,2	51,8	-1,7	7,2	-0,8	9,7	1,2
Riket			20,3	0,2	12,3	0,5	4,2	-0,1	8,6	-0,1	5,1	-0,1	2,8	0,4	15,7	0,1	46,6	-0,7	13,1	0,0	10,7	0,5
Jönköpings län			18,6	-0,2	11,3	-0,4	3,6	0,0	8,1	-0,2	3,7	-0,3	2,4	0,4	16,8	0,2	46,4	-3,0	12,8	1,0	7,5	0,5

¹⁷ Notera att måtten utrikesfödda vistelse 0-5 år, utrikesfödda vistelse 6-10 år och unga vuxna 18-24 år är befolkningsmått, dvs hur stor andel dessa utgör av kommunens totala antal invånare. De är inte relaterade till försörjningsstöd.

¹⁸ Grön markering= 25 % lägst värden av kommunerna i riket, röd markering= 25 % högst värden av kommuner i riket, gul markering= 50 % placerade i mitten.

3.1.3.3 Kostnadsmått

”Kostnadsmåtten belyser olika kostnadsaspekter av ekonomiskt bistånd i kommunerna. Uppgifterna som hämtas från Kommunernas räkenskapssammandrag (RS) är något osäkra, bland annat eftersom det inte finns några klara regler för hur kostnader ska beräknas och fördelas. Genom att publicera jämförelser är Socialstyrelsens förhoppning dock att kvaliteten i kommunernas kostnadsrapportering kommer att öka på sikt. För riket och länen används viktade värden. Prickade (..) kommuners uppgifter ingår inte i kostnadsmåtten för riket och länen.”¹⁹

Faktaruta

Beskrivning: Det ekonomiska biståndets andel av kommunens kostnader

Täljare: Kommunens totala kostnad för ekonomiskt bistånd 2011.

Nämnare: Kommunens totala kostnad exkl. affärsverksamhet 2011.

Definition av kostnad för ekonomiskt bistånd: Bruttokostnad minus interna intäkter

Definition av kommunens totala kostnad exkl. affärsverksamhet: Bruttokostnad minus interna intäkter minus försäljning av verksamhet.

Datakälla:

Kommunernas räkenskapssammandrag (RS), SCB.

Beskrivning: Kostnad per biståndsmånad för handläggning av ekonomiskt bistånd

Täljare: Kommunens handläggningskostnad för ekonomiskt bistånd 2011.

Nämnare: Totalt antal biståndsmånader i kommunen 2011.

Definition av handläggningskostnad: Bruttokostnad minus interna intäkter minus bidrag och transfereringar.

Datakälla:

Kommunernas räkenskapssammandrag (RS), SCB.

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Beskrivning: Andel personalkostnad av handläggningskostnad

Täljare: Kommunens personalkostnader för ekonomiskt bistånd 2011, inklusive eventuella interna intäkter.

Nämnare: Kommunens handläggningskostnad för ekonomiskt bistånd 2011.

Definition av handläggningskostnad: Bruttokostnad minus interna intäkter minus bidrag och transfereringar.

Datakälla:

Kommunernas räkenskapssammandrag (RS), SCB.

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

¹⁹ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s47

Faktaruta

Beskrivning Personalkostnad per biståndsmånad för ekonomiskt bistånd

Täljare: Kommunens personalkostnad för ekonomiskt bistånd 2011, inklusive eventuella interna intäkter.

Nämnare: Totalt antal biståndsmånader i kommunen 2011.

Datakälla:

Kommunernas räkenskapsammandrag (RS), SCB.

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

Beskrivning: Kostnad för arbetsfrämjande insatser per vuxen biståndsmottagare

Täljare: Kommunens kostnader för arbetsfrämjande insatser 2011.

Nämnare: Totalt antal vuxna biståndsmottagare i kommunen 2011.

Definition av kostnad: Bruttokostnad minus interna intäkter minus försäljning av verksamhet.

Datakälla:

Kommunernas räkenskapsammandrag (RS), SCB.

Socialstyrelsens register över ekonomiskt bistånd 2011.

”Felkällor

Kommunernas redovisning av kostnaderna kan variera, bland annat eftersom det inte finns några klara regler för hur kapitalkostnader och lokalkostnader ska beräknas, gemensamma kostnader fördelas på olika sätt, anvisningarna tolkas olika och att det finns skilda uppfattningar om hur kostnader ska fördelas på de olika verksamheterna. Ytterligare information finns i SCB:s dokumentation om Kommunernas räkenskapsammandrag på www.scb.se/statistik

I det kostnadsbegrepp som beskriver kommunernas kostnader för det egna uppdraget exkluderas normalt interna intäkter eftersom dessa kostnader inte avser verksamheten ekonomiskt bistånd. Det har inte varit möjligt att exkludera interna intäkter från personalkostnaderna eftersom dessa inte går att särskilja från övriga interna intäkter. Det innebär att personalkostnaderna i vissa fall kan överskattas. För de kommuner som har interna intäkter för ekonomiskt bistånd har kostnadsmåtten som inkluderar personalkostnad kursiverats i redovisningen.”²⁰

²⁰ Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder, Socialstyrelsen, s49

Kommun/län	Sortering		Kostnadsmått					
	SKL:s kommuntyp (1-10)	Socioek. nyckel (1= låg risk och 10 = hög risk)	Det ekonomiska biståndets andel av kommunens kostnad	Förändring jmf 2010	Kostnad per biståndsmånad för handläggning av EB, kr	Andel personalkostnad av handläggningskostnad, procent	Personalkostnad per biståndsmånad för ekonomiskt bistånd, kronor	Kostnad för arbetsfrämjande insatser per vuxen biståndsmottagare, kronor
Aneby	5	3	1,7	-0,3	2 117	86,7	1 834	29 037
Eksjö	9	2	2,0	0,2	1 534	90,0	1 380	36 026
Gislaved	7	7	1,8	0,0	2 240	85,5	1 916	38 777
Gnosjö	7	8	2,2	-0,1	1 973	67,2	1 326	32 732
Habo	4	2	1,0	-0,2	2 052	79,5	1 632	30 588
Jönköping	3	3	2,6	0,0	1 888	79,6	1 502	45 956
Mullsjö	5	7	1,3	-0,3	3 355	73,9	2 480	38 373
Nässjö	9	4	2,5	0,3	2 083	71,3	1 485	35 947
Sävsjö	7	4	1,8	0,0	876	75,3	659	28 438
Tranås	7	4	3,0	-0,2	1 439	72,8	1 048	37 849
Vaggeryd	7	3	1,5	0,2	2 749	81,1	2 229	38 398
Vetlanda	7	2	1,2	-0,1	1 493	72,4	1 081	30 553
Värnamo	7	3	1,7	0,0	2 552	71,1	1 815	39 815
Riket			2,6	0,7	2 051	72,9	1 495	47 016
Jönköpings län			2,1	0,2	1 912	77,5	1 482	39 704

4. Referenser

Öppna jämförelser av ekonomiskt bistånd 2012 – Resultat och metoder,
Socialstyrelsen

Metodbilagan kan hämtas via nedanstående länk:

<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/ekonomisktbistand>